

S e n í c a.

Je senica zapustila
Svoj domači log,
Ki se v njem je porodila,
In šla v tujcev krog.
Naglo peti naučila
Se na glas je tuj,
Svoj domači popustila
Kmaló je cifuj.
Leto prišlo je okoli,
Stóži se ji tam,
Rojstni log si spet izvoli,
Gre k sestričicám.

Al po tuje se obrača,
Ni nobena reč,
Ni navada ji domača
Po nikakim všeč.
Noče nič več po domače
Se spuščati v lét,
Poje tuje, vse drugače,
Kot je pela préd. —
Gledajo enčas sestrice
Spačeno sestró,
Al brez néha zabavljice
Déjo jim težkó.

Tako jih zasramovanje
Vse vse zaboli,
Vnámé v njih se maščévanje,
Skavsajo j' oči.

Cerkvica sv. Magdalene na Lurnskem polju.

(Pripovest iz starodavnih goratanskih časov.)

Jelo se je temniti. Že je vzelo ljubo sonce slovó od prijaznih dolin, zmiram gostejši mrak nahaja in žareči traki blagotvornega kralja bèlega dneva, ki je še bližnje homce in hribe ozarjal, so se polagoma zgubljali na s večnim snégom pokritih glavah visocih planin. —

Ves zamišljen sedi Cojtmar, Psarniški *) župan, na mahovitej klopi pred svojim prostim staniščem. Stermo vpira svoje oči v mimotekeče valove peneče Bele **). Kakor zlato sonce za visocimi gorami, tako je zginula tudi slava in veličanstvo njegovega ljudstva, ki je bilo nekđaj strah in trepet vsim neprijateljem. Blédi žarki lune, ki so se v šumečej vodi vtrinjali, so se mu zdele strele maščóvanja, poslâne iz očes svojih serditih bogov, kterim je povsod zmagajoča vera Sina božjega že mnogo

*) Sedaj Pussarnitz; **) sedaj Moß.

častiteljev in krepkih braniteljev odtergala. Glasni globoci vzdihleji so oznanovali njegovo znotrajno obupnost in gorečo osvetoželjnost. —

Na enkrat zašumi v bližnjem gostem germovju, in černo oblečen malikovavski duhoven stopi pred župana.

»Kaj! si ti, Varmio?« — popraša župan. — »Mi prineseš kako vèst od Volkota?«

»Od Volkota?« — mu počasno in zasmehljivo duhoven zaverne. —

»Zdi se mi, da je nekda j človek tega imena med nami živel! Pa to je minulo!« — —

»Jeli mertev?« zakriči Cojtmar, ter obledi in urno na noge skoči.

»Tako je!« mu tiho zaverne. — »Mertev je tvoj Volko, — ali Reginbald prav gosposko in veselo živi.«

»Zarès, ne razumim tvojih besedi,« pristavi Cojtmar ves zavzet.

»Govori, povej razločno, kdo da je ti Reginbald, od katerega govoriš?«

»Volko se je nekda j imenoval — reče Varmio togotno in s zobmi škripaje — bil je Cojtmarov in moj prijatelj in tretji steber, ki so še Bèlboga padajoči sveti hram podpirali. Pred keršanskim duhovnom Latinom po imenu je zatajil Sventovita sveto vero in za Kotiškega *) vladika ga je postavil knez Kajtimir.«

»Gorjè nam!« — zakrikne župan ter se prime za sive lasjè in obnemi. Tužnega serca povzame po kratkem molčanju spet besèdo. »Volko! moj Volko! zakaj si mi to storil! — O naprej! naprej! — kliče dalej se togotno smeje. — Nikar se ne mudimo, ednako storiti! Kaj ni svobodoljuben Slovenec že davno suženj divjih Frankov postal? Neumno bi bilo senjati, da zna zopet biti, kar je nekda j bilo.« To izusti in hoče oditi.

»Stoj, stoj, prijatelj! — zavpije duhoven za njim. — Le kdor se sam zaverže in nad svojò krepostjo obupa, zasluži da pade. Še ni vgasnila v tamnej noči, ki nas je obdala, zvezda sladke nade in upa; še so hrabri možjè od Pelise 2) Luivine 3) in Malnice 4) nam vdani in zvesti svojej prisegi ostali. Že je položila na postelj huda bolèzen našega zatiravca, sivega Kajtimara. Njegova smert nam bode geslo vesolne vstaje in vesel glas, da je nam sopet napočil nekda jne slave dan. Marsikdo, ki je ali od žalostnih okolšin primoran ali od Modesta medenosladkega govora zapeljan svoje domače Bogove zapustil, se bo na novo s veseljem nam pridružil. Kmalò bode silna vojska skupej, ktere j mladi neskušen Valdun s svojimi mehkužnimi tovarši nikdar kos ne bode. — Ne dvomi! govori dalej, ko Cojtmar ves zamišljen v tla stermè s sivimi kodri potreša. — Minulost naj te uči, prihodnosti zaupati! Ni še temu dvesto lèt, kar so na tih lèpih poljanah imeli kristjani svojo cerkev in vlastnega vladika; pa zastonj so se prizadevali ga s pomočjo Bojarov proti Samovej sili ohraniti; zastonj so poskušali razdjano cerkvico spet popraviti. — Teurnia je zginu'a in Slovencev domači bogovi so se spet v svoje posvečene gaje poverili.«

»Kaj se je pa s Volkovim sinom zgodilo?« — popraša na enkrat župan, se kakor iz globocega spanja zbudivši, v katerem ni slišal duhovna poslednje besède.

*) Katschthal, 2) Plesnitz; 3. Leoben; 4) Malnitz.

»Kaj družega! — Po očetovem izgledu je storil, — odgovori Varmio. — Moj oglednik je bil pri kerstu obadveh pričujoč, pri katerem je clo mladi Vladun za kuma služil, kakor kristjani pravijo.«

»O moja ljuba hči! moja vboga Ljudvinda! — zdihne starček globoko. — Letó naznanilo bo presunilo serčice tvoje! Kako iskreno ga je ljubila? Zavolj prijaznosti, ki je vedno med nama s njegovim očetom vladala, se je že mislila presrečno njegovo nevesto. In oh—sedaj bo morala čertiti in sovražiti tistega, ki jej je bil prej tako drag in ljub!« —

»To misliš? — zareži duhoven. — Marveč se boj, da hči ne zapusti svojega lastnega očeta in nepristopi s svojim dragim k žertveniku Križanega.«

»Ti bi mislil! — mu zavzet odverne. — Ali je ti pa mordé kaj znano?«

»Nič mi še ni scer znanega, pa vendar se vsega bojim. Volkova nevera me je jako vplašila. Prav zvito nas je vedel s svojo prihlinjeno iskrenostjo za našo sveto reč prekaniti; ne takó pa nezvestoba njegovega sina. Davno sim ga že zavolj pogoste nenazočosti v sumnji imel; davno sim ga že zaslédil v tovaršii in pogovorih s kerščanskimi duhovni; — pa sem molčal, dokler ni bilo neoveržljivih dokazov, da bi tvojo in Volkovo dvomljivost nad resnico mojega zdetja overgel. — Branislav Volkovič tvojo hčer ravno takó iz čele svoje duše ljubi in miluje, kakor ona njega. Iskrena ljubèzen pa želi, ljubljeno tudi posesti, torej vse poskuša, kar k temu namènu pelje in si nasproti vse napótja in overe odstraniti išče. Nikdar pa kerščenec ne sme upati, spoznavko vere Sven-tovita ko svojo drago nevesto objeti. Teda j ne dvomi, da je že skusil, tvojo Ljudvindo zapeljati.«

»Kaj še ne misliš! — se mu župan posmehuje.«

»Ljubèzen — jame spel duhoven s temnim pogledom — ljubèzen, kakor sim rekel, ne pozna več sreče, kot ljubljeno posesti. Mèniš, da je samo tvoja hči izvzeta od te v človeškem sercu vtemeljene narave? Kaj nisi primoran obstati, da je vera od drugega spoznana in hvaljena zaljubljenemu ušesu veliko bolj mična in zapeljiva?«

»Duhovniče! — pravi Cojtmár resnobno — ne prederzui se psovati moje hčeri! Vero in stariše zapustiti — ah tega ne more moja Ljudvinda nikdar storiti.«

»Blagor tebi in tvojemu detetu! — mu mirno duhovnik zaverne, ako je prazna moja skerb. Samo opomniti sim te hotel, tvoj prijatelj, ne pa prederzno in nepotrebno očetovsko serce raniti.« —

»Odpusti! — mu reče sedaj rahlo župan ter mu roko podá — odpusti, če sim te razžalil. V znamenje sprave naj ti bo odkritoserčno priznanje, da so me tvoje besède jako vznemirile. Pa nagloma se hočem v tej zadevi prepričati. Ako bi pa nespametnemu dečku po sreči steklo, nedolžno serce moje hčerke oskruniti in da ne bodem več v stanu, nesrečne zaročnice od krivovere naših zatiravcev odverniti, tako naj prejme Sven-tovit žertvo moje neomajene vernosti in na njegovem svetem darilniku naj prelije letá očetova roka kerv zaslepljenega deteta!«

To izusti in se hoče v svoje stanišče podati, kar se na enkrat v tihej noči na cesti od Bělaka začuje peket in hrup konjskih kopit. Bers se zbere nekaj prijateljev in — znojem in prahom pokrit vitez stopi pred njimi raz berzega konja, v katerem so bers ko bi trenul Glapota, Mališkega župana spoznali.

„Zdravo, dragi prijatelji! — jih prišli pozdravi. Osvete dan se je napočil. Že je s kletvo svobodnih Slovencev obtežen naš zatiravec ovi svet zapustil.“

»Kajtimir mertev?« vsi veselo zakriče!

»Ko je sonce — odgovori Glapo — snoči svoje zadnje žarke po Verbenskem jezeru razlivalo, je dokončal protivnik Sventovita zemeljsko življenje.“

»Nikar se torej ne mudimo — pristavi goreče Varmio — željeno priložnost v svoj prid obrniti. Smert kneza je vse njegove tovarše in branitelje omamila in preplašila; grem berš glasnike odposlati na vse strani in.“ —

»Ostani tu — mu seže Mališki župan v besedo. — Med tuj tuhtate osnove in naredbe za prihodnost, je Glapo že ravnal. Čujte me! Zastran nekega opravila sim bil od svojega zeta pred petimi dnevi v Karnutograd poklican. Komej tje pridši zvem, da knez že več kot leto boleha, da je njegovo življenje v velikej nevarnosti. Rekli so: prej ko se luna premeni, bode že biti nehal. Vse te in druge govorice so me nepokojnega storile. Berš si mislim, da velja sedaj vsak trenutek za naše osvobodjenje porabiti. Naši skrivni ondi prebivajoči prijatelji so mi zvesto pomagali. Še tisti večer so bili zanesljivi glasniki na vse strani razposlani našim zaveznikom poročiti, da se s vsim potrebnim previdijo in pripravijo, se pri prvem glasu od knezove smerti na pot podati.“ —

»In mene — mu nevoljno Cojtmar v govor seže — si iz števila hrabrih braniteljev svete vere naših slavnih prededov izpustil?«

»Vsaj sim bil prepričan — pristavi Glapo — da Psarniškega župana ni treba h temu opominjati; in zraven tega sim tudi ove poljane za zbirališče naših bratov odločil, da jih pogled in šumenje naših svetih lip še bolj za sveti boj vneme in navduši. — Se vendar smem — pravi dalje in se smehljaje proti Varmiu oberne — tudi zanesti, da nam Bogovi ne bodo svoje pomoči odrekli?«

»Zasramovavec! — zareži duhoven poln notrajnega serda. Ko bi ne vedel, da drugači misliš kakor govoriš, zarës tako. — —

»Dosti prepira — odgovori Glapo. Mi se poznamo. Tvoje prerokije in naše šestopernice in buzdovani bodo kmalo obrežje Drave in Save od krivovercev očistili in silnega Samota zlati časi se bodo Gorotanu sopet vernili. Vendar čujte dalej, kaj sim vse za srečni izid našega početja storil. V kmečkej opravi zagernjen se plazim dva dni okoli knezovega grada, da zaslišim prvi glas o njegovej smerti. Ščasom zvem, da nevarnost vedno raste in upanje čedaljebolj pojemlje, da bi sopet okreval. S skrivno radostjo sim gledal strah in osup na obrazih njegovih prijateljev zmiraj rasti. Mnogo sim si moral prizadajati veselje vtajiti, ki mi je v sercu igralo. Vsaki trenutek čakanja se mi zdi daljši kot sicer celi dnevi. Včeraj vendar, ko se je sonce že močno proti zapadu nagnilo, začujem skoz vrata stražarjev in dvornikov krik: „Oh, mertev je! — naš vojvoda je mertev!“ Komej doseže te glas mojih ušes, hitim do bližnje kočë, kjer sim vranca popustil in odtod jo sopet vrežem nazaj v Karnutograd, kakor bi me veter nesel. Na novo so morali glasniki na vse strani oditi. Trume vernih bratov so bile nagloma na nogah, da se na Lurnskem polju snidejo. V malo dneh bo v tih krajinah strašna vojska zbrana in ponosno svobode zastava vihrala.“ —

„Hvala večnim bogovom!“ — zavpije Sventovitov duhoven s kviško vzdignjenima rokama, ko Glapo pripovedovati neha. Cojtmar pa objame poln radosti in sladke nade naznanitelja nekdanje svobode ne misleč na ono grozno sodbo, ki se ima nad vbogo Ljudvindo s vso ojstrostjo pričeti.

(Dalje sledi.)

Nekaj o paganski veri Slavjanov.

Vsak človek, ko se mu jame razum razvijati, razlikuje samega sebe od stvari, ktere ga obdajajo. On vidi v naravnih stvarih neko tajno silo, ktere seer ne pozna, se jej pa vendar poklanja. Sonce, tmina, blisk in germaljavina, veter in potresi, ga tako prevzamejo, da se jim kot močnim silnim stvarjem pokorava. Odtod sledi, da začne vsak narod v sirovem stanju te naravske sile kot bogove spoštovati. Tako so bili tudi najstarejši Slavjani spoštovalci svetlobe. Ker se pa taista nigdar tako čista ne pokazuje, zvon kader se s tmino bori, so spoštovali tudi tmino, kakor neko silno moč. Iz tega so taj postali Bělîbog in Černîbog ali Čart.

Dalej vidi človek, da ima mnogo potreb, kterih sam poravnati in namiriti ne more; torej so si izmislili mnogo bogov, da jim v tem pripomagajo. Tako so se Slavjani pečali posebno s poljedelstvom, ktero mnogo od vremena in drugih naravnih sil zavisi, ter si za vsako domačo potrebo izmislili posebnega Boga. Kolikor več potreb ima kak narod, toliko več tudi bogov. Poljedelci Slavjani so imeli mnogo potreb, taj tudi mnogo bogov. Tako so imeli božico Vesno, ktera je plodila zemljo, Vile, kot varhinje šum (gojzdov), Rusalke, božice rek, Mokoslo božico dežja; na lépo vréme je pazil Pogoda in njegova draga Zimsterla, ki je zimo odterala; dalej najdemo Živo ali Živeno, ki je čuvala življenje vsih stvari; Polel je bil bog ženitve in Zlata baba božica porodov. Radgost ali Radegast je bil bog gostinstva, Kolêda svečanosti. Ker so pa miroljubive Slavjane drugi narodi napadali, so si zmislili Boga bojev Rugevita ali Davora.

Na svetu ima mnogo stvari, ki človeku posebno poljodelcu njegov trud ovirajo; zato so si zmislili tudi zločestih Bogov, ter so jih častili, da bi jih ne proganjali. Tako so imeli Černoboga, od kega vse zlo dohaja; bil je slikan kot lav na podnožju ležeči. Pohoist Bog gerdega vrémena, Zemergla božica zime. Nje duh je bil leden, oblačilo od mraza, plajš od snéga in krona od toče. Koščeg ali Kostlivec je bil strašen razbojnik, Leši bogovi lésov, ki so materam deca otimali in jih v svojih špiljah (votlinah) do smerti škakljali; Raraha so vidili u větru, ki se je na smetišču vertel; Vukodlak je daval ljudi ter jim kerv poserkal; Mora je sedala spijočemu človeku na persi ter ga tlačila. U Gerblju ima celo molitvo, ktero ima tisti očitati, ki ga mora davi. Podamo jo tu v ilirskem jeziku, ker jo bo vsakdo lahko razumil.

Mora bora! ne prelazi
Prek' ovoga bēla dvora,
E su na njem tvrdi ključi
Od našega Sîdora
Sîdora i Todora
Ni vētrušna vētrušnica

I Marije i Matie
I sestrice Levantije,
Koja nema pristupa
Prek' ovoga bēla dvora,
Ni kamena kamenica
A kad bi to prebrojila,

Ni nametna nametnica
Na udovna udovica,
Ni madjiona madjionica,
Dokle nebi prebrojila,
Na nebu zvezde
Na gori listove
Na moru pèsak.
Na kučki dlake
Na kozi runje
Na ovci vune
Na vuni dlake;

Vratilom se opasala,
Zaštikalom poštapila,
Ušla u jajsku ljusku
Utopila se u morskú pučino
Trinka joj trakuli
Vragu joj glava.
Sve joj kože vrag odnio,
Mleko joj se nesirilo,
Nego rekla: jaoh!
Jaoh dala Lena, plena
I Marija Magdalena Amin!

Vodnik ali povodnji mož zelenih las je sedel na brègovih ali bežal po vodah. Vabil je otroke k sebi ter jih je na dno vode zavlekel. Jenžibaba ali Jagababa strašna copernica, visoka in meršava, je sedela v mužaru in v roci je deržala železno šibo.

Milan B — č.

Književni pregled.

* Častiti gospod Ignac Orožen, vikar v Celju, je ravno dogotovil časopisje (kroniko) Celjskega mesta in vsih v celjsko faro spadajočih sosesk v slovenskem jeziku. To časopisje seže od sedajne dobe v starodavne čase nazaj. Izdelano je po izvirnih svedočbah. Imeniten zaklad bo to za jugoslavensko povestnico. Samo to si želimo da bi gospod spisatelj to imenitno delo skorej izdal. Slava in hvala mu za veliki trud, s katerim je to kroniko izdeloval!

* Častitim udow društva sv. Mohora podamo veselo vèst, da je polovica velicega dela slavnega Goffina, ki je v nemškem že okoli 30 krat izdano, po neutrudljivem prizadetju g. Št. Kociančiča ravno dokončana. Una polovica bo tudi že v kakem mescu gotova. Celo delo bo obseglo okoli 50 tiskanih pol. Kmaló se bo tiskati jelo. — O tej priložnosti tudi naznanimo, da je število društvenikov že na 426 naraslo.

Z m e s.

* Iz dopisa častitega g. Dr. Andreja Radlinsky-ga, duhovnika ostrigonske nadškofije in vrednika zemskega slovenskega zakonika v Budimu, na društvo sv. Mohora posnamemo sledeče:

„Prepričan prežlahtnega namèna častitega društva in vžgan iskrene slavjansko-bratinske ljubèzni do dragih in ljubimih mojih bratov Slovencev, se obernem s serčno prošnjo na častito društvo, da bi tudi mene k obilnemu številu svojih društvenikov prišteti blagovolilo. V te cilj pošljem letno plačilo za 1852; ob enem pa tudi obljubim, društvu vsa dela darom pošiljati, ktera bom vprihodnje izdal *).“

*) Za mnoge knjige, ktere je društvo sv. Mohora od p. n. g. Radlinskyga že pred ednim mescem dobilo, se odbor v Celovcu prisereno zahvli in ob ednem tudi sklène, mu vprihodnje vse od društva izdane knjige v zameno pošiljati.

Dalej piše g. dopisatelj mod drugim takole: „Veliko bi pripomagalo k razširu in razcvetu naše svete matere rimsko-katoliške cerkve, če bi si mi njeni verni sinovi in iskreni rodoljubi prizadevali, sveto zvezo cerkvenega jedinstva med nami katoliki latinskega obreda in med našimi brati Rusini, katoliki slavj. obreda čedaljebolj vtrditi in scer po potu cerkveno-književne vzajemnosti in posebno skoz to, da se njih liturgiško-ruskega jezika in njih obreda prav izučimo. Dalej bi si imeli tudi prizadajati, da preneha enkrat vse razdvojenje cerkve na izhodno, tako imenovano pravoslavno in na zapadno rimsko-samo zveličavno, da bi se po iskrenem dorazumljenju med seboj te dve velike cerkve v eno nerazdélno telo Kristusovo pod enim vidimim poglavarjem, svetim rimskim očetom papežem, združile in sjedinile.

Potrebo take vseslavj. „Unie“ je tudi že spoznal slavni škof lavantinski g. Anton Slomšek, ki je v te namèn molitveno društvo pod obrambo svetega Metoda in Cirila, slavjanskih apostelnov osnoval. — Pa tudi drugi neslavj. apostolski možje so to potrebo občutili, posebno Parizki nadškof, osnovavši v Parizu slavj. semenišče, v katerem se odhranjujejo mladenči iz vsih slavj. plemen in se učijo tudi v liturgiško-slavj. jeziku in obredu izhodne cerkve, da se morejo potem kot misijonarji med svoje brate pravoslavne cerkve podati.

Te prežlahtni cilj unije doseči, je posebno treba, 1. molitev v obče in molitvena društva, kakoršno je že med brati Slovenci osnovano. Bog oživlji kmalo več taci, 2. pa tudi bukve v te cilj namènjene. Morale bi biti pisane v njih liturgiškem jeziku in scer od osob obreda latinskega. Predmet ti. bukev bi moral biti izkorenjenje vsih predsodkov pravoslavne stranke zoper rimsko-katoliško cerkev, dalej objasnjenje in dokazanje hasnovitosti, ktere bi iz take unie za celo Kristusovo cerkev obilno proizšle. Te cilj doseči bi bilo zelo potrebno, da se naši duhovniki s ruskim jezikom in obredom izhodne cerkve temeljito soznani; zategadel bi se imeli ti predmeti po semeniščih slavjanskej mladeži prednašati najmanj vsaj toliko, kolikor se bibličkega jezika vadijo. Srodnost njih materinskega in ruskega jezika jim bo to delo veliko olajšala. K zavedenju tih učiteljskih stolic bi moglo društvo sv. Mohora veliko pripomoči, ako bi to mojo željo v pretres vzeti, odobriti in podporovati, ter jo kot svojo lastno reč svetlim g.g. škofom po Slovenskem priporočiti blagovolilo.

Prepričan o potrebi, staroslavj. jezik prav znati, sim po želji bratov Rusinov, posebno po želji slav. g. Prešovskega škofa in po dopuščanju mojega nadškofa odločil izdajati ruske propovedi, kakor je že oznanjeno (Glej 19. list Bčele.) Priporočim to moje delo vsim gospodom udom slav. društva in posebno vsim čast. njegovim odbornikom, da bi na te predige in vseslavjansko berilo naročnike skupljati ter mi jih do svojega časa poslati blagovolili. S Bogom! —

* Iz Gradca se piše v Novice: Predzadnjo nedelo 9. maja ob po petih popoldne je tukajšno slovensko društvo spet „besedo“ napravilo v dvorani glasbenega Gračkega društva ino usled razredbe sledeče pesme prepelo: 1. Klic u boj, kor, napév od Miroslava Vilhara; 2. Savica, četeropév od Gr. Rihara; 3. Kde domov muj, bariton-solo, pevan od g. Appé; 4. Zvonikarjeva; tenor-solo z brenččim korom od Bl. Potočnika; 5. Šesti červenec, basso-solo, napév od F. A. Vogla; 6. Moja ladja, peteropév z glasovirom, od Lisinskoga;

7. Strunam, četeropév od g. Mašeka 8. Srbska dayoria, z glasovirom za kor vredjena od g. Ipavica.

Vsaka teh pesem je zadovoljila, tretja pak, péta po izverstnem igropevcu g. Appé-u, ino zadnja, vredjena od pridnega pevovodja g. Ipavca, ste poslušavcem tako milo v srca zaigrale, da ste jih vse presladke radosti popolnoma zavzele. Po pravici se mladi pevci zmirom hvale vredno obnašajo. Preziraje trud, nemične okolnosti ino zapreke napenjajo verno svoje sile za omiko ino čast slavenščine.

Cesar vedno — od prve do zdanje besede — pogrešamo, je žali Bog! obilneje vdeležnosti naših tu vdomačenih rojakov, ki so dobra tretjina žitelstva mestnega. Temu v okom priti je družtvo v svoj prerod, okrep ino razšir nove postave dotični oblasti predložilo. Ako se odobrijo ino ako se podá dovolj saj penezne podpore naših tukajšnih rojakov pridobiti, se smemo kakor na gotov obstoj tako tudi na vesel napredek ino srečen uspeh družtva slobodno zanašati, naša pak od leta do leta sém prihajoča mladež na blago priložnost, se lahko tudi umetno ino višestrano izobraževati v svojo ino svojega naroda korist ino slavo.

* Na predlog udov družtva za prirodne znanosti, je svetli ban Josip Jelačić dovoljil 600 gld. sr. iz zem. dohodkov; da moreta gospoda Ljud. Vukotinič, predsednik c. k. zem. sodnije v Križevcih in Dr. Jos. Schloßer, fizik sl. križevačke županije po jugoslavenskih krajinah potovati, jih u geognostičnem in botaničnem obziru preiskati, in kamenje in rastljinje za narodni museum skupljati. 21. t. m. sta se podala na Karlovec. Odtod mislita celo morsko obrežje od Rêke do Karlobaga, zatim ličko in otočansko regimento, posebno pa Velebitske planine, Plēšivico in Pletvička jezera obhoditi, vse kar imenitnega najdetu u skupljati in te preimenitne krajine naše domovine popisati.

Te pot je za ce izobražen svēt in posebno za prirodoslovce jako važen; zakaj te predēle s južnim podnebjem in velikanskimi planinami razua Waldsteina in Kitaibela, ki sta na koncu minulega stoletja na kratek čas Koreniško dolino u otočanskej regimenti obhodila in tam mnogo prerēdkega bilja (rastlinja) našla, še noben drugi prirodoslovec pregledal in preiskal ni.

* Po najnovijih datah je v Evropi 252 milijonov kristjanov, 4 1/2, mohamedancev in 2 1/2, židov.

Družtvo sv. Mohora v Celovcu.

Dalej so pristopili p. n. g.g. 301. Dr. L. Vogrin, župa. pri Malej nedeli; 302. g. L. Kramberger, kapl. pri sv. Križu; 303. g. Ant. Pijič, iz Jarenine; 304. g. J. Strah, kormejster v Ptuj; 305. g. Juri Matiašič, učitelj verozakona v Mariboru; 306. učenci in učenke Ternovske fare; 307. g. Fr. Gajler, učitelj v Št. Lenartu; 308. g. Ferd. Hauser, deželni lekar v Celovcu; 309. g. Fr. Serajnik, učitelj na Bistrici; 310. g. Drag. Černic, kapl. v Št. Andražu; 311. g. Fais Jan. učitelj v Brazlovčah; 312. g. Fr. Frestl, kapl. v Št. Marjeti; 313. g. Janez Koglek, učitelj v Št. Marjeti; 314. g.g. baron Avgustin Kodeli, inf. prošt v Gorici; 315. g. Bl. Lampe, kapl. v Vertobji; 316. g. Jan. Marusič, kapl. v Nabrežini; 317. g. Št. Doliak, kapl. v Št. Mavru; 318. g. Jan. Šober, duh. in učitelj gluhomutecev v Gorici; 319. g. Jan. Budau, duh. vodja v zavodu gluhih v Gorici; 320. g. Fil. Peric, fajm. v Solkanu.